

RTU studiju kurss "Arodveselība un darba fizioloģijas pamati"

22000 Inženierekonomikas un vadības fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	IV0119
Nosaukums	Arodveselība un darba fizioloģijas pamati
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Valentīna Urbāne - Doktors, Pētnieks
Mācītbspēks	Ineta Tērauda - Vieslektors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 5.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss sniedz zināšanas par arodveselību, tai skaitā par ergonomiskiem un psihoemocionāliem riskiem, kā arī par to samazināšanas iespējām, izmantojot mūsdienu risku vērtēšanas metodes un preventīvus pasākumu. Studiju kurss sniedz zināšanas par darba aizsardzības likumu un tā prasībām pret drošām darba vietām, izpratni par arodveselību, darba riskiem un to samazināšanas iespējām. Studiju kurss sniedz zināšanas par organisma uzbūvi, funkcijām, darba vides ergonomiku, par psihoemocionālo stresu, citiem stresa faktoriem, problēmām un risinājumiem kā pamatu cilvēka labklājības veicināšanai. Studiju kurss sniedz zināšanas par to, kā samazināt bīstamos faktorus darba vidē un novērst riskus cilvēka veselībai un nezaudēt darba spējas.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir veidot studentiem pareizu izpratni par arodveselību kā sabiedrības veselības sastāvdaļu, sniegt zināšanas par cilvēka attīstības galvenajiem etapiem, darba un apkārtējās vides ietekmi uz cilvēka attīstības īpatnībām, preventīvo pasākumu un rehabilitācijas nozīmi nodarbināto veselības veicināšanā. Lai sasniegtu studiju kursa mērķi, tiek izvirzīti sekojoši studiju kursa uzdevumi: - sniegt zināšanas par organisma uzbūvi un funkcijām; - sniegt zināšanas par psihoemocionālo stresu, stresa faktoriem, problēmām un risinājumiem; - sniegt zināšanas par alergisko un kancerogēnu vielu iedarbību uz organismu; - sniegt zināšanas par agrīnās rehabilitācijas nozīmi veselības veicināšanā un darbaspēju uzlabošanā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studiju kursa apgūšanas laikā studentiem ir paredzēti patstāvīgie darbi, kas sastāv no šādām daļām: 1) Uzdevumi grupu darbam semināru laikā, to risināšana, skaidrojumi un diskusijas. 2) Tematiskais grupas darbs – studentu iepriekš sagatavotie ziņojumi par atsevišķiem darba vides riskiem, to ietekmes uz cilvēka organismu izvērtēšana un analīze. Diskusijas par izvēlētajām tēmām.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Kaļķis V., Roja Ž., Kaļķis H. Arodveselība un riski darbā. -Rīga: Medicīnas apgāds, 2015, 534 lpp. 2. Eglīte M. Darba medicīna. Rīga.RSU.2012.,834 lpp. Papildu/Additional: 1. Roja Ž., Roja I., Kaļķis H. Ar darbu saistīto muskuļu skeleta un saistaudu sistēmas veselības traucējumi. Ergonomiskie risinājumi. -Rīga: Latvijas Ergonomikas biedrība. 2016, 18 lpp. 2. Eglīte M. Darba medicīna. -Rīga: RSU, 2012, 834 lpp. 3. Periodika, interneta resursi un citi avoti: www.osha.lv; www.vdi.gov.lv; www.ergonomika.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Bioloģija, ķīmija, fizika, vides veselība, sabiedrības veselība vidusskolas līmenī.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Arodveselība - sabiedrības veselības pamatelements. Veselības veicināšana darbā.	6	4	0	0
Darba fizioloģija. Izpratne par organisma uzbūvi un funkcijām. Darba slodze. Fiziska un garīga darba fizioloģija.	6	4	0	0
Psihoemocionālais stress, t.sk., psiholoģiskā vardarbība darbā. Problēmas un risinājumi.	6	4	0	0
Fizikālo, ķīmisko un bioloģisko riska faktoru iedarbība uz organismu un preventīvie pasākumi.	12	20	0	0
Alerģisko un kancerogēnu vielu iedarbība uz organismu. Preventīvie pasākumi.	6	4	0	0
Darba vides risku ietekme uz reproduktīvo sistēmu.	6	4	0	0
Agrīnās rehabilitācijas nozīme veselības veicināšanā un darbaspēju uzlabošanā.	6	4	0	0
1. seminārs, grupu darbs, prezentācijas par izvēlētajām tēmām.	6	8	0	0
2. seminārs, grupu darbs, prezentācijas par izvēlētajām tēmām.	6	8	0	0
Kopā:	60	60	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj piedalīties arodveselības problēmu risināšanā darba vidē, spēj izvērtēt darba vides risku ietekmi uz strādājošo organismu un izstrādāt nepieciešamos preventīvos pasākumus.	Situācijas analīze. Rezultātu prezentācija un daļība grupas diskusijās.

Spēj pielietot dažādas darba vides risku ietekmes uz cilvēka veselību novērtēšanas metodes, spēj pielietot praksē fizikālo, ķīmisko, bioloģisko, ergonomisko un psihosociālo risku ietekmes uz cilvēka veselību novērtēšanas metodes.	Situācijas analīze. Rezultātu prezentācija un dalība grupas diskusijās.
Spēj izvērtēt un prognozēt bioloģisko un ķīmisko risku iedarbību uz strādājušo veselību.	Praktiskais darbs. Rezultātu prezentācija un diskusijas.
Spēj izmantot risku vērtēšanas metodes un izstrādāt darba aizsardzības pasākumu.	Grupu darbs, praktiskie rezultāti, prezentācija un diskusijas.
Spēj prezentēt savu izvēlēto tēmu.	Seminārs. Rezultātu prezentācija un diskusijas.
Spēj novērtēt riskus un sniegt priekšlikumus darba apstākļu uzlabošanai.	Eksāmena darbs

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Situāciju analīze– arodveselības problēmu risināšanā darba vidē, darba vides risku ietekmes izvērtēšana, analīze un preventīvo pasākumu izstrādāšana	15
Situāciju analīze - fizikālo, ķīmisko, bioloģisko, ergonomisko un psihosociālo risku novērtēšana	15
Seminārs– darba vides risku ietekmes dažādās nozarēs strādājošajiem, nepieciešamo preventīvo pasākumu noteikšana riska samazināšanai	20
Grupu darbs - darba vides risku ietekmes dažādās nozarēs strādājošajiem, nepieciešamo preventīvo pasākumu noteikšana riska samazināšanai	15
Praktiskais darbs - izvērtēt ergonomiskus un psihoemocionālus riskus un izstrādāt pasākumus risku mazināšanai	15
Eksāmena darbs	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	5.0	40.0	20.0	0.0		*	